

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. декана економічного факультету
Р.І. Грешк

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ

Вид дисципліни (за компонентом ОП): обов'язкова

Освітньо-професійна програма: Менеджмент туристичної індустрії

Спеціальність: 073 Менеджмент

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаними освітньо-професійними програмами: географічний

Мова навчання: українська

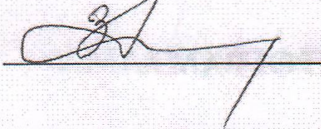
Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент туристичної індустрії», спеціальність 073 «Менеджмент», галузь знань 07 «Управління та адміністрування» затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 7 від «29» квітня 2024 року).

Розробник: доктор економічних наук, доцент кафедри економічної теорії менеджменту і адміністрування Поченчук Галина Михайлівна

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії менеджменту і адміністрування
Протокол № «1» від «12» серпня 2024 року

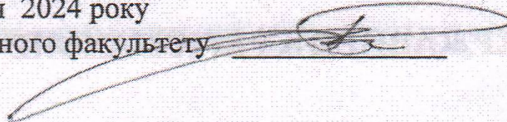
Завідувач кафедри

/З.І. Галушка/

Схвалено методичною радою економічного факультету
Протокол № «1» від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради економічного факультету

/Р.І. Грешко/

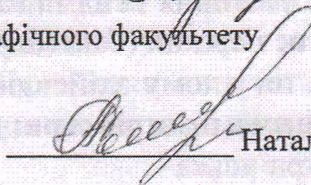
Погоджено з гарантом ОП «Менеджмент туристичної індустрії»

Валентина ПІДГІРНА

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол №1 від «12» серпня 2024 року

Голова навчально-методичної ради факультету

Наталя АНДРУСЯК

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ: набуття знань, вмінь і практичних навичок, необхідних для виконання функцій менеджменту організації, пов'язаних із взаємодією з органами державної влади і місцевого самоврядування, в рамках субординаційних, реординаційних і координаційних зв'язків, а також для виконання функцій та реалізації повноважень органів державної влади і місцевого самоврядування.

Пререквізити. Проблематика вивчення навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» охоплює дослідження принципів, функцій, методів і прийомів управління, організації державного апарату і державної служби на державному та регіональному рівнях, форм управлінської діяльності, державно-управлінських відносин, що характеризує зовнішнє середовище функціонування приватних організацій та є змістом діяльності державних організацій різних сфер. Тому з метою кращого опанування тематики дисципліни передують її вивченню такі курси як «Економічна теорія», «Макроекономіка» та інші.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

СК 6. Здатність діяти соціально, відповідально і свідомо.

СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ОПИС ЗМІСТУ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Загальна інформація про розподіл годин

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	4	3	90	30	15			45		екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.

1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади державного управління та система органів державної влади.						
Тема 1. Основи теорії державного управління	7	2	1			4
Тема 2. Державна влада та державне управління .	7	2	2			3
Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	7	3	1			4
Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління	6	2	1			3
Тема 5. Державне управління на регіональному рівні	7	2	1			4
Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні	6	2	1			3
Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні	6	2	1			3
Змістовий модуль 2. Регіональні органи влади та державна служба.						
Тема 8. Регіональні органи державного управління	6	2	1			3
Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні	7	3	1			3
Тема 10. Громадянин в державному управлінні	6	2	1			3
Тема 11. Внутрішня організація та управління органу державної влади	6	2	1			3
Тема 12. Державна служба в Україні	6	2	1			3
Тема 13. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади	6	2	1			3
Тема 14. Інституціональні зміни та розвиток системи державного та регіонального управління	7	2	1			3
Усього годин	90	30	15			45

Тематика лекційних занять з переліком питань

Тема 1. Основи теорії державного управління

1. Управління як суспільне явище. Мета та зміст державного управління.
2. Об'єкт, суб'єкт та предмет державного управління.
3. Становлення науки державного управління. Основні теорії та школи.
4. Методи вивчення державного та регіонального управління. Наука та мистецтво управління.

Тема 2. Державна влада та державне управління

1. Сутність сучасної держави. Державна влада як складова державно-владного механізму.
2. Цілі та функції державного управління.
3. Функціональна та організаційна структура державного управління.
4. Поняття та класифікація методів державного управління.
5. Моделі державного управління: світовий досвід.

Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку

1. Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти.
2. Особливості управління соціальною сферою.
3. Державне управління в адміністративно-політичній сфері.
4. Специфіка управління у сфері культури та ідеології.

Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління

1. Теорія розподілу влади. Система органів публічної влади.
2. Законодавча влада в системі державного управління.
3. Роль виконавчої влади в управлінні.
4. Судова влада у системі державного управління.
5. Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності.

Тема 5. Державне управління на регіональному рівні

1. Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка.
2. Основні напрями регіонального управління та державна регіональна політика.
3. Механізми реалізації регіональної політики держави.
4. Регіональне управління та місцеве самоврядування.

Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні

1. Конституційна модель розподілу влади в Україні.
2. Верховна Рада України та інститут Президентства.
3. Загальна характеристика органів виконавчої влади України.
4. Управлінські зв'язки між органами виконавчої влади.
5. Місцеве самоврядування у державному управлінні України.

Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні

1. Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) у системі державного управління.
2. Організаційна структура та завдання ЦОВВ, їх права, компетенція, функції.
3. Централізація і децентралізація в структурній організації державного управління.
4. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади.

Тема 8. Регіональні органи державного управління

1. Місцеві державні адміністрації в системі державного управління.
2. Порядок формування та структура місцевих державних адміністрацій (МДА).
3. Повноваження та порядок роботи МДА.
4. Відносини МДА у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.

Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні

1. Історичний аспект місцевого самоврядування в Україні.
2. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.
3. Система місцевого самоврядування в Україні.
4. Завдання та повноваження органів місцевого самоврядування.
5. Децентралізація державного управління та місцеве самоврядування.

Тема 10. Громадянин в державному управлінні

1. Конституційні права й обов'язки людини та громадянина в Україні.
2. Поняття участі громадян в управлінні державними справами: конституційно-правовий аспект
3. Форми реалізації права громадян України на участь в управлінні державними справами
4. Громадянське суспільство: сутність, структура, функції.

Тема 11. Внутрішня організація та управління органу державної влади

1. Орган державної влади як елемент структури державного управління.
2. Сутність і особливості менеджменту органу державної влади
3. Стратегічне управління та формування програми діяльності органу державної влади.
4. Функціональний аналіз та контролінг діяльності органу державної влади.

5. Забезпечення законності в державному управлінні. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.

Тема 12. Державна служба в Україні

1. Інститут державної служби: поняття, зміст та завдання
2. Функції та принципи державної служби.
3. Види державної служби. Види та правовий статус державних службовців.
4. Проходження державної служби та управління державною службою.

Тема 13. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади

1. Поняття та види ефективності в управлінні.
2. Контроль як функція державного управління: поняття і основні принципи.
3. Організаційно-структурне забезпечення державного контролю у сфері виконавчої влади.

Тема 14. Інституціональні зміни та розвиток системи державного та регіонального управління

1. Необхідність реформування системи державного та регіонального управління.
2. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії.
3. Реформування центральних органів виконавчої влади.
4. Реформування управління на регіональному та місцевому рівнях.

Тематика практичних занять з переліком завдань

Тема 1. Теоретичні засади державного управління

1. Управління як суспільне явище.
2. Еволюція теорій державного управління.
3. Категорія «держава».
4. Сутність, зміст та специфіка державного управління.
5. Принципи державного управління.

Тема 2. Державна влада. Цілі, завдання, функції та принципи державного управління.

1. Сутність сучасної держави та функції державного управління
2. Рівні державного управління: загальнодержавне управління, управління на регіональному та місцевому рівнях.
3. Сутність і класифікація функцій державного управління.
4. Унітарна та федеративна організація державного управління
5. Основи побудови організаційної структури державного управління.

Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку

Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми.

Підготувати презентації в групах за питаннями.

1. Державне управління в економічній сфері.
2. Державне управління в сфері зовнішньої політики.
3. Державне управління в соціальній сфері
4. Державне управління в політико-адміністративній сфері
5. Державне управління в сфері культури та ідеології
6. Державне управління в освітній сфері
7. Цифрові технології в державному управлінні.

Необхідно розкрити наступні аспекти: зміст; методи управління; моделі управління; органи влади, які реалізують управлінську діяльність; специфіку сфери; досвід закордонний; результативність (показники, ефект); погляд на проблему з позицій ситуації воєнного часу

Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління

1. Структура гілок влади у процесі державного управління. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження.
2. Державне управління і виконавча влада: поняття, співвідношення, взаємозв'язок.
3. Види органів виконавчої влади та питання їх класифікації.
4. Поняття і роль судової влади у суспільстві. Судові системи та судові органи.
5. Сутність і види контролю у суспільстві.

Тема 5. Регіональний аспект державного управління

1. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів.
2. Вплив органів державної влади на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків.
3. Управління інноваційною діяльністю.
4. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону.
5. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону.
6. Державні та регіональні програми.

Тема 6. Конституційна модель розподілу влади в Україні та її складові.

1. Верховна Рада та державне управління
2. Інститут Президента та державне управління
3. Центральні органи виконавчої влади у державному управлінні.
4. Регіональні органи виконавчої влади у державному управлінні.
5. Органи місцевого самоврядування у державному управлінні.

Тема 7. Система центральних органів виконавчої влади

1. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція
2. Міністерства України та їх повноваження
3. Державні комітети (державні служби) України та інші центральні органи виконавчої влади: їх статус, функції
4. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.
5. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади

Тема 8. Регіональні органи державного управління

Обрати область України. Дати характеристику наступним положенням:

1. Структура обласної державної адміністрації, нові завдання в умовах війни.
2. Аналіз стратегії розвитку відповідної області (цілі, SWOT – аналіз, основні заходи) (2021-2027)
3. Територіальні органи міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в області (перелік і взаємозв'язки)
4. Конкурентні переваги області. Які рішення має прийняти влада та які заходи може здійснити для їх розвитку?
5. Характеристика втрат області в умовах війни та можливостей відновлення.

Тема 9. Роль місцевого самоврядування у державному управлінні

1. Державна політика у сфері місцевого самоврядування.
2. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні

3. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в містах Києві та Севастополі.
4. Поняття і основні характеристики громадянства.
5. Взаємовідносини громадян і органів державного управління.

Тема 10. Громадянин в державному управлінні

1. Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми.
2. Співвіднесіть поняття: права, свободи та обов'язки громадянина.
3. Характеристика інструментів впливу громадськості на владу.
4. Волонтерство як вияв громадянського суспільства.
5. Класифікація прав і свобод людини і громадянина.

Тема 11. Внутрішня організація та управління органу державної влади

1. Орган влади як об'єкт організації.
2. Організація як процес і функція управління
3. Менеджмент органу державної влади
4. Стратегічне та ситуаційне управління
5. Зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності органу державної влади.
6. Роль та місце керівника в управлінні органами державної влади.

Тема 12. Державна служба в системі державного управління

1. Поняття та ознаки державної служби
2. Система правових актів про державну службу та правовий статус державних службовців.
3. Проходження державної служби та управління державною службою.
4. Класифікація посад державних службовців. Державна кадрова політика.

Тема 13. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади

1. Чинники та критерії ефективності державного управління.
2. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади.
3. Державний контроль у сфері виконавчої влади в Україні.
4. Здійснення державного контролю щодо виконавчої влади з боку суб'єктів інших гілок влади.

Тема 14. Реформування організаційної структури державного управління та його нормативно-правове врегулювання

1. Необхідність реформування системи державного та регіонального управління.
2. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів прийнятих в Європейському Союзі.
3. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади.
4. Напрями вдосконалення управління регіональним розвитком.
5. Удосконалення механізмів правового захисту громадян у відносинах із органами державної влади.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Самостійна робота студентів з дисципліни «Державне та регіональне управління» спрямована на засвоєння, узагальнення і закріплення знань. Вона включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів, підготовку до практичних занять, підготовку питань, які виносились на самостійне вивчення, створення презентацій завдань до відповідних тем дисципліни. Кількість балів, якими оцінюється самостійна робота в межах балів виділених на тему.

№	Назва теми	К-ть

з/п		балів
Т е м а 1	Теоретичні засади державного управління <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Державне та регіональне управління у системі суспільних наук, інші науки і галузі знань. Принципи державного управління.	до 4 балів
Т е м а 2	Державна влада та державне управління <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> 1. Моделі державного управління: світовий досвід. 2. Структура державного управління у провідних країнах світу: інституційний, функціональний та організаційний аналізи; центральні, регіональні та місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії. 3. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці.	до 4 балів
Т е м а 3	Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> 1. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. 2. Державне управління і сфера особистого життя людини.	до 5 балів
Т е м а 4	Роль різних гілок влади у процесі державного управління <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Особливості організаційної структури державного управління в зарубіжних країнах. Державний контроль як функція і як владний елемент	до 4 балів
Т е м а 5	Регіональний аспект державного управління <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> 1. Регіональне управління та місцеве самоврядування. 2. Поняття та суть місцевого самоврядування. Його основні ознаки та принципи, моделі управління. 3. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку регіону. Централізація та децентралізація влади.	до 4 балів
Т е м а 6	Конституційна модель розподілу влади в Україні та її складові. <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Історичний досвід державного управління в Україні. Система стримувань і противаг в Україні	до 4 балів
Т е м а 7	Система центральних органів виконавчої влади <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Історія формування і функціонування центральних органів виконавчої влади. <i>Дослідницьке завдання:</i> Обрати орган державної влади – міністерство та один із переліку службу, інспекцію, агентство, або нацкомісію. Для обраного органу влади виконати наступні завдання: охарактеризувати за класифікацією, цілі органу влади за ієрархією, зовнішнє середовище, завдання, функції; проаналізувати організаційну структуру, визначити тип структури, її переваги та недоліки, які методи управління використовує орган влади	до 5 балів

Т е м а 8	Регіональні органи державного управління <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Організаційна структура управління регіонами в Україні. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.	до 4 балів
Т е м а 9	Роль місцевого самоврядування у державному управлінні <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Теоретичні засади місцевого самоврядування (основні теорії та моделі) Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в містах Києві та Севастополі. Європейська Хартія місцевого самоврядування, її основні положення та Всесвітня Декларація місцевого самоврядування.	до 4 балів
Т е м а 1 0	Громадянин в державному управлінні <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Громадські ради: для чого потрібні та як працюють в Україні Звернення громадян як спосіб забезпечення законності проєкт «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах / TAPAS»	до 4 балів
Т е м а 1 1	Внутрішня організація та управління органу державної влади <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Зміст та особливості організаційної структури органу державної влади Підходи та методи побудови організаційних структур органу державної влади. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади. Роль та місце керівника в управлінні органами державної влади.	до 4 балів
	Державна служба в системі державного управління <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні: світові тенденції та вітчизняна специфіка. Етика поведінки державних службовців. Роль та місце керівника в управлінні органами державної влади.	до 4 балів
	Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Охарактеризувати програму Twinning та участь України. Охарактеризувати програму TAIEH та участь України. Охарактеризувати програму SIGMA та участь України. Охарактеризувати програму CIB та участь України.	до 5 балів
	Реформування організаційної структури державного управління та його нормативно-правове врегулювання <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Протидія корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Антикорупційні заходи та державні антикорупційні інституції в Україні, оцінка корупції за індексом сприйняття корупції. Досвід реформування системи державного управління в розвинутих країнах світу.	до 5 балів

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів.

Методи навчання і викладання:

Словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

Практичні заняття.

Кейси (індивідуальні або командні).

Наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

Робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

Самостійна робота над питаннями, окресленими програмою ОК.

Тренінги, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

Реферативні та пошукові дослідження.

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуємо методи усного і письмового контролю:

☐ **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, презентації результатів виконаних завдань, кейсів, представлення аналітичних завдань.

☐ **методи письмового контролю:** контрольні роботи, тестування, самостійні роботи, написання есе,

☐ **методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Форми контролю

Форми поточного контролю – тести, письмові роботи (тематичні, модульні), усне індивідуальне та фронтальне опитування.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітньої компоненти.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, виконання запропонованих завдань) визначено у відповідній таблиці нижче. Загальна (максимальна) кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить **100** балів, з яких **60** балів здобувач набирає при поточних видах контролю і **40** балів – у процесі підсумкового виду контролю (іспит).

У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до підсумкового контролю.

Поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів здійснюється з метою перевірки знань, умінь та навичок студентів під час проведення аудиторних занять, а також для перевірки результатів виконання завдань самостійної роботи. Проводиться на кожному занятті.

Оцінюється рівень розуміння студентом теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання по темі та давати на нього відповідь, якість підготовки питань, що виносяться на самостійне вивчення. *Критеріями оцінювання є:*

при *усних* відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні *письмових* (презентацій) завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, висвітлення проблематики в теоретичних концепціях та парадигмах, використання літературних джерел, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)														Підсумковий контроль (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
4	4	5	4	4	4	5	4	4	4	4	4	5	5		

Критерії оцінювання завдань за темами (з врахуванням вимог до усних і письмових відповідей):

100% від зазначеного балу – відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками
80-90% від зазначеного балу - достатньо високий рівень виконання без суттєвих (грубих) помилок
70-80% від зазначеного балу – в цілому добрий рівень виконання з незначною кількістю помилок
60-70% – посередній рівень знань виконання із значною кількістю недоліків
50-60% – мінімально можливий допустимий рівень виконання

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34		F	(незадовільно) з обов'язковим самостійним

			повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ Й КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

1. Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст.
2. Об'єкт державного управління та предмет вивчення. Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення.
3. Основні теорії та школи державного управління
4. Методи вивчення державного та регіонального управління. Мистецтво управління.
5. Державна влада як складова державно-владного механізму.
6. Сутність та види функцій державного управління.
7. Функціональна структура державного управління.
8. Поняття та класифікація методів державного управління.
9. Організаційна структура державного управління.
10. Види політики держави, їх цілі, принципи формування, інструменти реалізації.
11. Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти.
12. Особливості управління соціальною сферою.
13. Державне управління в адміністративно-політичній сфері.
14. Специфіка управління у сфері культури та ідеології.
15. Система органів публічної влади. Законодавча влада в системі державного управління.
16. Роль виконавчої влади в управлінні.
17. Судова влада у системі державного управління.
18. Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності.
19. Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка.
20. Основні напрями регіонального управління
21. Механізми реалізації регіональної політики держави.
22. Сутність і особливості менеджменту органу державної влади
23. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.
24. Моделі державного управління: світовий досвід.
25. Охарактеризувати поняття, види та роль лобізму. Лобізм в Україні.
26. Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні: світові тенденції та вітчизняна специфіка.
27. Охарактеризувати розподіл влади в монархіях, республіках та країнах зі змішаною формою правління.
28. Охарактеризувати теорії та моделі місцевого самоврядування.
29. Конституційна модель розподілу влади в Україні.
30. Поняття ефективності в управлінні.
31. Охарактеризувати орган влади за класифікацією. Проаналізувати організаційну структуру, визначити тип структури, її переваги та недоліки для досліджуваного органу влади.
32. Охарактеризувати зовнішнє середовище для органу влади (окремо зовнішнє середовище прямого і непрямого (опосередкованого) впливу).
33. Охарактеризувати цілі органу влади за ієрархією.
34. Охарактеризувати завдання, функції органу (функції охарактеризувати виходячи з класифікації).
35. Охарактеризувати методи управління, які використовує орган влади (обрати конкретний орган влади).
36. Охарактеризувати управлінські зв'язки з іншими органами виконавчої влади (обрати конкретний орган влади).

37. Охарактеризувати організацію роботи із запитами громадян обраного органу влади (обрати конкретний орган влади).
38. Охарактеризувати загальну соціальну ефективність державного управління в Україні.
39. Охарактеризувати особливості стратегічного управління (на прикладі ОДА).
40. Охарактеризувати особливості місцевого самоврядування (на прикладі м.Чернівці або ОТГ).
41. Історичний аспект місцевого самоврядування в Україні.
42. Громадянське суспільство та участь громадян в державному управлінні.
43. Система конституційних прав і обов'язків людини і громадянина в Україні. Способи захисту прав і свобод людини і громадянина.
44. Історичний досвід державного управління в Україні.
45. Етика поведінки державних службовців (наказ Нацдержслужби).
46. Взаємодія державних органів та органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян (на прикладі конкретного об'єднань громадян).
47. Державні та адміністративні послуги з боку органів виконавчої влади та їх правове регулювання. Робота ЦНАПів.
48. Залучення громадськості до участі в контролі за функціонуванням органів влади. Громадський контроль.
49. Охарактеризувати реформу державної служби в Україні.
50. Охарактеризувати реформу системи органів виконавчої влади в Україні.
51. Охарактеризувати реформу децентралізації в Україні.
52. Охарактеризувати реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії (програма та принципи SIGMA)
53. Охарактеризувати законодавчу владу в Україні (ВРУ).
54. Охарактеризувати інститут президенства в Україні (президент, офіс президента, РНБО).
55. Антикорупційні заходи в системі державного управління в Україні (сучасні інституції та реформи).
56. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку: економічна сфера (система органів влади в Україні).
57. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку: соціальна сфера (система органів влади в Україні).
58. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку: адміністративно-політична сфера (система органів влади в Україні).
59. Порядок проходження державної служби в Україні.
60. Здійснення державного контролю щодо виконавчої влади з боку суб'єктів інших гілок влади.

ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №109 від 28 березня 2022 року) (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) здобувачі освіти мають можливість на зарахування окремих видів робіт в рамках ОК на основі результатів, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Державне та регіональне управління. *Менеджмент і адміністрування* : підручник для бакалаврів / Колектив авторів: к.е.н., доц. Терлецька Н.М.; д.е.н., проф. Антохов А.А.; к.е.н., доц. Терлецька Ю.О.; к.е.н., ас. Грунтковський В.Ю.; д.е.н., доц. Поченчук Г.М.; к.е.н., доц. Запихляк В.М.; к.е.н., доц. Кравець В.І.; к.е.н., доц. Сторощук Б.Д.; к.е.н., доц. Заволічна Т.Р.; к.е.н., ас. Клевчик Л.Л. Чернівці : 2022. С.94-130. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4882>
2. Державне та регіональне управління. *Менеджмент і адміністрування*: підручник для бакалаврів: у 3 т. / за ред. Галушки З. І., Запихляка В. М., Саєнка О. С. Чернівці: ЧНУ. 2013. Т. 2. С. 7–80.
3. Державне та регіональне управління : навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / за ред. проф. С. І. Архієреєва. Харків : Видавництво Іванченка І.С. 2018. 128 с.
4. Державне та регіональне управління : навч. посібник за заг. ред. А.Ф. Мельник . Тернопіль: Економічна думка, 2014. 452 с.
5. Конституція України. К.: Юрид.літ., 1996. 50 с.
6. Авер'янов В.Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право. К. : Юстиніан. 2007. 288 с.
7. Воронкова В.Г Менеджмент в державних організаціях: навч. посіб. К.: Професіонал. 2004. 256 с.
8. Глен Райт. Державне управління. К. 1994. 113 с.
9. Михайловська О. В., Філіппова Н. В., Ладонько С. С. Аналіз теоретичних підходів до визначення сутності складних дефініцій публічного управління та адміністрування. URL: <http://www.univer.km.ua/visnyk/1549.pdf>

Додаткова література

1. Авер'янов В. Система органів виконавчої влади: проблеми реформування у світлі конституційних вимог. *Право України*. 2003. № 9. С.24-30
2. Афанасьєв К. Державні управлінські послуги та законні інтереси особи: взаємозв'язок понять. *Юридична Україна*. 2007. № 7. С. 25-29
3. Безверхнюк Т. М., Котова Н. О., Попов С. А. Управління проектами в публічній сфері: навчальний посібник / Т. М. Безверхнюк, Н. О. Котова, С. А. Попов / За заг. ред. Безверхнюк Т. М. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2011. 344 с.
4. Балабаєва З. В., Берегой Т. А. Управління регіональним розвитком: інституційно-організаційний аспект: Навчальний посібник. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2009. 222 с.
5. Воронов О. І. Теорія і практика прийняття державно-управлінських рішень в індетермінованих умовах: монографія. Одеса : Астропринт. 2017. 272 с.
6. Давтян С. Г., Піроженко Н. В., Саханенко С. Є. Автономна Республіка Крим у системі територіальної організації влади України: Навчальний посібник / За заг. ред. С. Є. Саханенка. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2010. 258 с.
7. Давтян С. Г., Пойченко А. М., Саханенко С. Є. Організаційно-правовий механізм державного управління на місцевому рівні. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2006. 252 с.
8. Державні капітальні вкладення: проблеми управління та шляхи їх вирішення на місцевому рівні: монографія / за заг. ред. Ю. Б. Молодожен. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2010. 312 с.
9. Державне управління: основи теорії, історія і практика: Навчальний посібник. За заг. ред. Надолішнього П. І., Бакуменка В. Д. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2009. 394 с
10. Сгоров О. Взаємодія органів місцевої виконавчої влади з органами місцевого самоврядування в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2004. № 2. С. 289-296.

11. Іжа М.М., Пахомова Т.І., Різникова Я.О. Організаційно-правові засади державного управління: Навчальний посібник. - Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2008. 308 с.
12. Кадрова політика і державна служба: терміни, поняття, схеми, афоризми, бібліографія: Словник-довідник / Укладач О. П. Якубовський. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2007. 138 с.
13. Козярик В. Державне управління і законність. *Вісник Української Академії державного управління при Президентіві України*. 1999. № 3. С. 57-61
14. Мадісон В. Правозастосування як різновид соціальної діяльності: законність і справедливість. *Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України*. 2005. № 2. С. 280-287.
15. Мельниченко В. Буква закону в державному управлінні. *Віче*. 2002. № 8. С. 10-15.
16. Мельниченко В. Центральні органи виконавчої влади України: правовий статус, види та система // *Бухгалтерський облік і аудит*. 2006. № 5. С. 32-38.
17. Молодожен Ю.Б. Планування розвитку територій : навч. посібн. / Ю.Б. Молодожен. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2010. 284 с.
18. Мельничук М. Визначення змісту поняття "державне управління" та специфіка цього виду людської діяльності в органах виконавчої влади. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 4. С. 73-76.
19. Надолішній П. І. Теорія та історія державного управління (Опорний конспект лекцій до навчальної дисципліни): Навчальний посібник. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2006. 126 с.
20. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / Ред. кол.: К.О. Ващенко, І.Б. Коліушко, В.П. Тимошук, В.А. Дерещ (відп. ред.). К.: ФОП Москаленко О.М. 2017. 796 с.
21. Поченчук Г.М., Кузьмук І.Я. Трансформація системи державного управління в цифрову епоху. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2022.
22. Поченчук Г. Державне регулювання та громадська самоорганізація в умовах нестабільності. *Потенціал сталого розвитку в умовах регіональних та глобальних викликів / Potential for sustainable development in the context of regional and global challenges*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 11-13 травня 2022 року, Чернівці (Україна) – Сучава (Румунія). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. С.99-100. <http://mmix.cv.ua/novyny/zbirnyk-tez-potentsial-stalogo-rozvytku-v-umovah-regionalnyh-ta-globalnyh-vyklykiv>
23. Проблеми реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні: монографія / за заг. ред. Т. Е. Василевської. Київ : НАДУ. 2018. 256 с.
24. Романюк С.А. Децентралізація: теорія та практика застосування : монографія/ С. А. Романюк. Київ : 2018. 216 с.
25. Сучасна регіональна політика: освіта, наука, практика : матеріали підсумк. наук.-практ. конф. за міжнар. участю. 28 жовтня 2011 року. У 2-х томах. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2011.
26. Сучасні аспекти професіоналізації державної служби в Україні: Монографія / За заг. ред. М. М. Іжі. - Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2009. 220 с.
27. Федоренко В. Л., Чернеженко О. М. Конституційні моделі місцевого самоврядування у державах-учасниках ЄС, Швейцарії та Україні: монограф.; за ред. В. Л. Федоренка. Київ: Видавництво «Ліра», 2017. 288 с.

Посилання на інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua/>
3. Закон України «Про державну службу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
4. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

5. Концепція впровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-konceptiyi-vprovadzhennya-informacijnoyi-sistemi-upravlinnya-lyudskimi-resursami-v-derzhavnih-organah-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi?_ga=2.141705394.168557516.1602342158-765956128.1602342158
6. Концепція запровадження посад фахівців з питань реформ. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/249552384?_ga=2.141705394.168557516.1602342158-765956128.1602342158
7. Концепція реформування системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-konceptiyi-vprovadzhennya-informacijnoyi-sistemi-upravlinnya-lyudskimi-resursami-v-derzhavnih-organah-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi?_ga=2.189409067.168557516.1602342158-765956128.1602342158
8. Інструмент інституціональної розбудови TAIEX. URL: <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/747-%D0%B0%D0%BF%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96-%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B8-taiaex>
9. Інструмент інституціональної розбудови Twinning. URL: <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/3567-%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82-%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B1%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8-twinning>
10. Органи виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog>
11. Офіс реформ Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/uryad-ta-organi-vladi/ofis-reform-kabinetu-ministriv-ukrainu>
12. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/>
13. Програми діяльності Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/programa-dij-uryadu>
14. Реформа державного управління. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-derzhavnogo-upravlinnya>
15. Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-rozporyadzhenn-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-24-cheravnaya-2016-r-474-i-vid-27-grudnya-2017-r-1013?_ga=2.141705394.168557516.1602342158-765956128.1602342158
16. Центр адаптації державної служби до стандартів Євросоюзу. URL: <http://www.center.gov.ua/>
17. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання ОК «Державне та регіональне управління», контроль й оцінювання знань і вмінь студентів спрямовані на дотримання вимог академічної доброчесності (*Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича* (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>), Положення про виявлення та запобігання плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>)).

Студенти несуть особисту відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентів/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за курс балів.